

TİSK AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ- MAYIS 2013 (SAYI: 51) 28.05.2013

GENEL DEĞERLENDİRME

"Türkiye'de işsizlik artışını önlemek için işletmelerin maliyetlerini aşağıya çekecek ve istihdamı özendirecek politikalar uygulanmalı"

📊 Yılın ilk çeyreğine ait veriler, AB27 ve Avro Alanı'ndaki ekonomik daralmayı gözler önüne serdi. Yıllık bazda AB %0,7; Avro Alanı %1 küçüldü. AB-27'de Mart 2013 işsizlik oranı % 10,9 olarak ölçüldü. AB'deki görüş ayrılıklarının resesyon sürecini uzatacağı tahmin ediliyor.

📊 Sanayi Üretim Endeksi Mart 2013'te yıllık bazda %0,2 artabildi. Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Endeksi ise yıllık bazda % 1,4 yükseldi.

📊 Sanayi Ciro Endeksi yıllık bazda %2 arttı, enerjide ve dayanıklı tüketim malı imalatında ciro azalışı sırasıyla % 15,2 ve % 11,5 oldu.

📊 Şubat 2013 döneminde klasik işsizlik oranı 0,1 puan artışla %10,5'e; işsiz sayısı 163 bin artışla 2 milyon 884 bine yükseldi. Sanayinin toplam istihdamdaki payı azalmaya devam etti.

📊 Türkiye'nin ekonomik büyüme oranının 2013'te ve belki de 2014'te yetersiz kalacağı anlaşılıyor. Bu nedenle işsizlik artışını önlemek ve istihdamı geliştirmek için işletmelerin maliyetlerini aşağıya çekecek ve istihdamı özendirecek politikalar uygulanmalı.

📊 Mart 2013'te yıllık ihracat %0,3, ithalat % 0,6 azaldı. İlk çeyrekte dış ticaret açığı 21,7 milyar dolar oldu. Çin, ithalatta ilk sırayı Rusya'dan aldı. AB'ye yapılan ihracat %2,4 azaldı.

📊 İlk çeyrekte cari açık azalarak 15,9 milyar dolara indi.

📊 Yabancıların doğrudan yatırımları yıllık bazda 2,5 milyar dolar azalırken, portföy yatırımları arttı.

📊 Merkezi Yönetim Bütçesi Nisan'da 595 milyon TL fazla verdi. Bütçe, yılın ilk dört ayında mali istikrar sergiledi. Faiz dışı fazla 17,9 milyar TL'ye çıktı; faiz giderleri 18,2 milyar TL'ye indi.

📊 Nisan 2013'de yıllık bazda TÜFE %6,13; ÜFE % 1,70 arttı.

📊 TCMB Mayıs'ta faiz oranlarını yeniden düşürdü. Buna rağmen Türkiye, faiz oranının yüksekliğinde dünyada 6'ncı sırada.

Dünya Ekonomisi:

Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin Mayıs başında açıklanan yılın ilk çeyreğine ilişkin iktisadi verileri umulandan daha kötü gelmiştir. Söz konusu verilere göre Avrupa Birliği'nde GSYH, 2013 yılının ilk çeyreğinde, 2012'nin ilk çeyreğine göre % 0,7; bir önceki çeyrek döneme (2012'nin son çeyreği) göre % 0,1 oranında küçülmüştür. GSYH'daki düşüş Avro Alanında daha da fazla olmuş; GSYH bu yılın ilk çeyrek döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre % 1,0, 2012 yılın son çeyreğine göre de % 0,2 oranında azalmıştır. Kriz süresince AB'yi ayakta tutan Almanya bile 2013 yılının ilk çeyreğinde, 2012 yılının ilk çeyreğine göre % 0,3 oranında gerilemiştir. AB'nin diğer güçlü ekonomisi Fransa'da ise GSYH aynı dönemde %0,4 oranında azalmıştır. Derin bir borç krizi yaşayan İtalya, 2013'ün ilk çeyreğinde % 2,3 gibi oldukça yüksek bir oranda küçülmüştür. Dört büyük ekonomiden biri olan İngiltere'nin ise ancak % 0,6 büyüyebildiği dikkati çekmektedir.

Avrupa Birliği'nde ekonomideki daralma eğiliminin devam etmesi aslında şaşırtıcı değildir; makro ekonomiye ilişkin diğer veriler de büyüme oranını olumsuz yönde etkilediğini ifade etmektedir. Örneğin perakende satışlar Mart 2013'de bir önceki yılın aynı ayına göre AB'de % 0,2, Avro Bölgesinde % 0,1 oranında azalmıştır. Yine bu dönemde perakende satış endeksi de AB'de % 1,6; Avro Bölgesinde % 2,4 oranında düşmüştür. Mart ayında perakende satışların en yüksek oranda talep kaybeden sektörü dayanıklı tüketim malları sektörü olmuştur. Bu sektör Mart ayında AB'de % 0,6, Avro Bölgesinde % 0,5 satış kaybına uğramıştır. Üye ülkeler içinde perakende satışların en fazla düştüğü ülke ise % 3 ile Portekiz olurken, AB'nin dört büyüklerinden Almanya % 0,5, İngiltere % 0,6 satış kaybına uğratmış; Fransa'da perakende satışlar % 0,7 oranında artabilmiştir.

Makro ekonomiye ilişkin bir başka olumsuz veri de işsizlik rakamlarından gelmiştir. Açıklanan verilere göre işsizlik oranı AB 27'de % 10,9, Avro Alanında % 12,1 olmuştur. İşsizlik oranı en yüksek ülke % 27,2 ile Yunanistan olurken, bu ülkeyi % 26,7 ile İspanya ve % 17,5 ile Portekiz izlemiştir.

Avrupa Birliği'nde büyüme oranının yanı sıra fiyatlar da düşmektedir. Üretici fiyatları Mart 2013'de önceki yılın aynı ayına göre AB27 ve Avro Bölgesinde % 0,2 oranında azalmıştır. Tüketici fiyatları endeksi kullanılarak hesaplanan yıllık enflasyon oranı Nisan 2013'de AB27'de % 1,4'e, Avro Bölgesinde % 1,2'ye gerilemiştir.

Yılın ilk çeyreğine ait veriler, AB27 ve Avro Alanı'ndaki ekonomik daralmayı gözler önüne serdi. Yıllık bazda AB %0,7; Avro Alanı %1 küçüldü.

Mart 2013'de perakende satış endeksi AB'de % 1,6, Avro Bölgesinde % 2,4 oranında düştü.

AB-27'de Mart 2013 işsizlik oranı % 10,9 olarak ölçüldü. Yunanistan % 27,2 ile başı çekiyor.

AB'de fiyatlar da düşüyor.

Nisan 2013 itibariyle AB’de bir taraftan enflasyon oranı düşerken, diğer taraftan ekonomide GSYH azalmakta, yani büyüme yerini küçülmeye bırakmaktadır. İktisatçıların söylemi ile “bir ekonomide fiyatlar düşerken, GSYH da düşüyor ise, bunun adı resesyondur”. Bu söylemden yola çıkarak AB’nin resesyondan çıkma programı uygulaması gerekirken, AB tam aksine istikrar programı uygulamaktadır. Görünen o ki, bu program geri tepmiştir; bu konuda Fransa ve İtalya benzer fikirdedirler. Ancak Almanya istikrar programından sapılmasını istememekte, bu da AB’deki resesyona süresini uzatacak gibi görünmektedir.

Türkiye Ekonomisi:

Sanayi Üretimi ve Ciro Endeksleri:

Mart 2013 Sanayi Üretim Endeksi geçen yılın aynı ayına göre % 0,2 artarken, bir önceki aya göre (Şubat 2013) % 11 oranında yükselmiştir. TÜİK, 2013 Mart ayı sonuçlarını belirttiği 8 Mayıs 2013 tarihli Haber Bülteni ile birlikte, “arındırılmış” endeksleri ön plana çıkararak açıklama yapmaya başlamıştır. Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi ise Şubat ayına göre binde 9 oranında düşmüştür. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış üretim endeksi alt sektörlerde farklı eğilimler izlemiştir. Madencilik ve taşocakçılığı alt sektör endeksi % 1,0 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtım alt sektör endeksi % 1,9 artarken, imalat sanayi alt sektörü endeksi % 1,4 azalmıştır.

Ana sanayi gruplarında ise en yüksek üretim artışı % 6,2 ile dayanıklı tüketim malı imalatında olmuş, bunu % 0,6 ile enerji sektörü takip etmiştir. En yüksek üretim kaybı % 5,7 ile sermaye malı imalatında yaşanırken, onu % 0,4 ile ara malı imalatı ve % 0,3 ile dayanıksız tüketim malı imalatı izlemiştir.

Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksine bakıldığında, üretimin bir önceki yılın aynı ayına göre % 1,4 oranında yükseldiği görülmektedir. Alt sektörlerde ise, madencilik ve taşocakçılığında % 2,6; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımında % 4,0 oranında üretim azalışı, imalat sanayinde % 2,5 oranında üretim artışı dikkati çekmektedir.

Sanayi Ciro Endeksi Mart 2013’te bir önceki yılın aynı ayına göre % 2,0 yükselmiştir. Alt sektörlerde, imalat sanayi ciro endeksi % 2,1 artarken, madencilik ve taşocakçılığı ciro endeksi ise değişmemiştir.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre en yüksek ciro artışı % 5,5 ile sermaye malı imalatı alt sektöründe görülmüş, bunu % 4,5 ile ara malı imalatı ve yüzde 3,3 ile dayanıksız tüketim malı imalatı izlemiştir. Enerjide ve dayanıklı tüketim malı imalatında ise ciro sırasıyla % 15,2 ve %11,5 azalmıştır.

AB’deki görüş ayrılıklarının resesyona sürecini uzatacağı tahmin ediliyor.

Sanayi Üretim Endeksi Mart 2013’te yıllık bazda %0,2 artabildi.

Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Endeksi ise yıllık bazda % 1,4 yükseldi.

Sanayi Ciro Endeksi yıllık bazda %2 arttı.

Enerjide ve dayanıklı tüketim malı imalatında ciro azalışı sırasıyla % 15,2 ve % 11,5 oldu.

İstihdam ve İşsizlik:

Şubat 2013 döneminde işgücüne katılma oranı Şubat 2012'ye göre 1,7 puan artarak % 49,6 olmuştur. Erkeklerde işgücüne katılma oranı % 1,2 puan artarak % 70,3, kadınlarda ise 2,2 puan artışla % 29,6 olarak gerçekleşmiştir.

Bu dönemde işsiz sayısı 2012 yılının aynı dönemine göre 163 bin kişilik artışla 2 milyon 884 bin kişiye; klasik işsizlik oranı da 0,1 puan artışla % 10,5 düzeyine ulaşmıştır. Genç işsizliği oranı daha da hızlı artmış; 2,1 puanlık büyüme ile % 20,4 düzeyine çıkmıştır.

İşsizlik oranı ile birlikte istihdam oranı da artmıştır. Şubat 2013 döneminde 2012 yılının Şubat dönemine göre istihdam edilenlerin sayısı 1 milyon 208 bin kişi artmış ve 24 milyon 546 bin kişi düzeyine ulaşmıştır. İstihdamdaki bu artışın 104 bin; tarım sektöründen, 1 milyon 104 bini ise tarım dışı sektörlerden kaynaklanmıştır. Sanayi sektöründe çalışanların sayısı bir önceki yılın aynı döneminde 4 milyon 684 bin iken, 4 milyon 886 bine yükseldi ise de, toplam istihdamda sanayi sektörünün payı % 20,1'den % 19,9'a gerilemiştir. Bu dönemde inşaatın payı 0,6 puan artarak % 6,2'ye; hizmetlerin payı 0,2 puan artarak % 51,3'e çıkmıştır.

Türkiye'nin ekonomik büyüme oranının 2013'te ve belki de 2014'te yetersiz kalacağı anlaşılmaktadır. Bu nedenle işsizlik oranının yükselmesini önlemek ve istihdamı artırmak için işletmelerin maliyetlerini aşağıya çekecek ve istihdamı özendirecek politikalar uygulanmalıdır.

Ödemeler Dengesi:

Mart 2013 döneminde dış ticaret hacmi beklentilerin altında kalmış; 2012'nin Mart ayına göre ihracat % 0,3, ithalat % 0,6 gerilemiştir. Böylece 2013 Mart ayı ihracatı 13 milyar 175 milyon, ithalat 20 milyar 560 milyon dolar düzeyinde kalmıştır. Bu gelişme neticesinde ihracatın ithalatı karşılama oranı 2012 Mart ayında % 63,9 iken, 2013 Mart ayında % 64,1'e yükselmiş, dış ticaret açığı da % 1,1'lik azalışla 7 milyar 385 milyona gerilemiştir. Takvim etkisinden arındırılmış seriye göre dış ticaret verileri daha olumlu bir seyir göstermektedir. Buna göre 2013 yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat % 2,8, ithalat % 3,2 yükselmiştir. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre de bir gerileme eğilimi görülmektedir. Bu seriye göre 2013 Mart ayında bir önceki aya göre ihracat % 3,5, ithalat % 5,8 azalmıştır.

Şubat 2013 döneminde klasik işsizlik oranı 0,1 puan artışla %10,5'e; işsiz sayısı 163 bin artışla 2 milyon 884 bine yükseldi.

Sanayinin toplam istihdamdaki payı azalmaya devam etti.

Türkiye'nin ekonomik büyüme oranının 2013'te ve belki de 2014'te yetersiz kalacağı anlaşılıyor. Bu nedenle işsizlik oranını azaltmak ve istihdamı artırmak için işletmelerin maliyetlerini aşağıya çekecek ve istihdamı özendirecek politikalar uygulanmalı.

Mart 2013'te dış ticaret hacmi beklentilerin altında kaldı. Yıllık ihracat %0,3, ithalat % 0,6 azaldı.

Ülkeler ve ülke gruplarına göre ihracat incelendiğinde göze ilk çarpan, Avrupa Birliği'ne ihracatın % 2,4 azalarak 5 milyar 368 milyon dolara gerilemiş olmasıdır. Böylece Avrupa Birliği'nin ihracatımızdaki payı 2012 Mart ayında % 41,6 iken, 2013 Mart ayında % 40,7'ye inmiştir. Ülke gruplarına göre ihracatta ikinci sırayı % 23,8'lik pay ile Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri almıştır. Ülke bazında ise en fazla ihracat geçen yılın Mart ayına göre % 9,5'lik düşüğe rağmen 1 milyar 154 milyon dolar ile Almanya'ya yapılmıştır. Bunu sırasıyla 932 milyon dolar ile Irak, 657 milyon dolar ile İngiltere ve 590 milyon dolar ile İtalya izlemiştir. Fasıllara göre ihracatta 1 milyar 515 milyon dolar ile motorlu kara taşıtları ve bunların aksam parçaları ilk sırayı alırken, bunu 1 milyar 122 milyon dolar ile kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, bunların aksam ve parçaları, 1 milyar 75 milyon dolar ile demir ve çelik ve 791 milyon dolar ile örme giyim eşyası ve aksesuarları takip etmiştir.

İlk çeyrekte dış ticaret açığı 21,7 milyar dolar oldu.

Ülkelere göre ithalatta Mart ayında uzun zamandır süren Rusya egemenliği sona ermiş, Çin, yakaladığı % 18,4'lük artış ve 2 milyar 45 milyon dolar ile ilk sırayı almıştır. Bunu 2 milyar 35 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 955 milyon dolar ile Rusya ve 1 milyar 377 milyon dolar ile ABD izlemiştir.

Çin, ithalatta ilk sırayı Rusya'dan devraldı.

Mineral yakıtlar ve yağlar yine en fazla ithalat yapılan fasıl olmuştur. Mart ayında bu fasıldan yapılan ithalat 4 milyar 312 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bunu 2 milyar 426 milyon dolar ile kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, aksam ve parçaları, 1 milyar 557 milyon dolar ile demir ve çelik ve 1 milyar 467 milyon dolar ile motorlu kara taşıtları ve bunların aksam parçaları takip etmiştir.

AB'ye yapılan ihracat %2,4 azaldı.

Dış ticaretteki bu gelişmeler doğal olarak ödemeler bilançosuna da yansımıştır. Nitekim dış ticaret açığının geçen yılın sadece 264 milyon dolar düzeyinde kalması ile birlikte hizmetler dengesinin % 349 oranında artarak 2 milyar 873 milyon dolar düzeyine kadar yükselmesi, geçen yıla göre yılın ilk çeyreğinde cari işlemler açığının azalmasını, 15 milyar 917 milyon dolar düzeyinde kalmasını sağlamıştır. Hizmetler dengesindeki bu olumlu artışın kaynağı, turizm gelirlerinin 2012 yılı ilk çeyreğine göre 1 milyar 146 milyon dolar artarak, 4 milyar 124 milyon dolara ulaşmasıdır. Turizm gelirlerindeki bu hızlı artışta Suriye'den gelen mültecilerin turist statüsünde tutulmasının önemli bir payı bulunmaktadır.

İlk çeyrekte cari açık azalarak 15,9 milyar dolarda kaldı.

Hizmetler dengesi % 349 oranında arttı; bunda turizm gelirlerinin 4,1 milyar dolara çıkması etkili oldu.

Yılın ilk çeyreğinde yabancıların doğrudan yatırım şeklindeki sermaye girişinin azaldığını görmekteyiz. Yabancıların yaptıkları net doğrudan yatırımlar 2012 yılının ilk çeyreğine göre 2 milyar 519 milyon dolar azalarak 2 milyar 43 milyon dolar olmuştur.

Yabancılar doğrudan yatırımlar konusunda çekingен davranırken, portföy yatırımlarında özellikle devlet iç borçlanma senetlerine yatırımda oldukça atak davranmıştır. Nitekim yabancılar BIST hisse senedi piyasasından Mart ayında 511 milyon dolarlık, yılın ilk üç çeyreğinde 393 milyon dolarlık net alım yapmıştır. Yabancılar yine BIST tahvil piyasasından Mart ayında 1 milyar 647 milyon dolarlık, ilk çeyrekte de 4 milyar 52 milyon dolarlık alım yapmıştır. Bu gelişmeler neticesinde Mayıs itibariyle yabancılar 71 milyar 818 milyon doları bulan bir DİBS stoku tutar hale gelmiştir.

Yabancılar kamu borçlanma kağıtlarına olduğu kadar, bankacılık sektörünün ihraç ettiği tahvillere de ilgi gösterdiğinden, Bankalar Mart ayında 670 milyon dolar, ilk üç aylık dönemde de 2 milyar 642 milyon dolara ulaşan borçlanmayı kolayca gerçekleştirmiştir. Diğer yandan bankacılık sektörü 2012 yılının ilk çeyreğinde 406 milyon dolar net geri ödeme yaparken, bu yılın aynı döneminde 6 milyar 805 milyon doları bulan bir kaynak kullanımına gitmiştir.

Reel sektörün net kredi kullanımı ise, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyar 752 milyon dolar azalarak 169 milyon dolara gerilemiştir. Yılın ilk üç aylık döneminde Türkiye'den kaynağı belirsiz şekilde 3 milyar 626 milyon dolar tutarında bir döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Buna rağmen yılın ilk üç ayında TCMB'nin döviz rezervi 7 milyar 24 milyon dolar artarken, Mart 2013 sonu itibariyle TCMB'nin rezerv stoku da 126 milyar 603 milyon dolara çıkmıştır.

Para ve Maliye Politikası:

2012 Nisan ayında 1 milyar 412 milyon TL fazla veren Merkezi Yönetim Bütçesi 2013 Nisan ayında 595 milyon TL fazla vermiştir. Nisan ayında faiz dışı bütçe fazlası ise 3,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre % 4,7 oranında artarak 30,5 milyar TL düzeyine ulaşmış; bütçe giderleri ise % 7,8 oranında yükselerek 29,9 milyar TL olmuştur. Faiz hariç bütçe giderleri % 16,2 oranında artarak 26,8 milyar TL düzeyine yükselmiştir. Buna karşılık faiz giderleri geçen yılın aynı ayına göre % 33,8 oranında azalarak 3 milyar 76 milyon TL'ye gerilemiştir. Nisan 2013'te de bütçe giderleri içinde en önemli pay cari transferlere ayrılmıştır. Nisan ayında cari transferler geçen yılın aynı ayına göre % 19,5 oranında artmış ve 11 milyar 716 milyon TL düzeyine çıkmıştır. 2013 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre; özel tüketim vergisi % 23,7, ithalde alınan katma değer vergisi % 21,3, dahilde alınan katma değer vergisi % 19,1, kurumlar vergisi % 15,3, gelir vergisi % 13,2, banka ve sigorta muameleleri vergisi % 7 oranında arttı.

Yabancıların doğrudan yatırımları yıllık bazda 2,5 milyar dolar azalırken, portföy yatırımları arttı.

Yılın ilk çeyreğinde Türkiye'den kaynağı belirsiz şekilde 3,6 milyar dolarlık döviz çıktı.

Merkezi Yönetim Nisan'da 595 milyon TL fazla verdi.

Merkezi yönetim bütçesi yılın ilk dört ayında (Ocak-Nisan) geçen yıla göre ciddi ölçüde mali istikrarın sağlandığı bir bütçe görünümündedir. Nitekim merkezi yönetim bütçesi 2012 yılının ilk dört ayında 5 milyar 19 milyon TL açık verirken, 2013 yılın aynı döneminde 302 milyon TL açık vermiştir. Böylece 2012 yılı Ocak-Nisan döneminde 16 milyar 949 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken, bu yılın aynı döneminde faiz dışı fazla 17 milyar 922 milyon TL düzeyine kadar çıkmıştır. Bütçe fazlasını yukarı çeken etkenlerin başında bu dönemde faiz giderlerinin geçen yılın aynı dönemine göre % 17 oranında azalarak 18 milyar 224 milyon TL'ye gerilemesi gelmektedir. 2013 yılı Ocak-Nisan döneminde cari transferler geçen yılın aynı dönemine göre % 18 oranında artarak 49 milyar 652 milyon TL düzeyine yükselmiştir. Diğer yandan bu dönemde sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için geçen yılın aynı dönemine göre % 15,7 oranında artışla 25 milyar 630 milyon TL'ye ulaşan bir transfer harcaması yapılmıştır. 2013 yılı Ocak-Nisan döneminde vergi türleri itibarıyla 2013 yılı Ocak-Nisan dönemine göre yapısal bir değişiklik olmamıştır. Bu dönemde ithalde alınan katma değer vergisi % 32,2, özel tüketim vergisi % 28, dahilde alınan katma değer vergisi % 17,6, banka ve sigorta muameleleri vergisi % 12,4, gelir vergisi % 10,2, kurumlar vergisi % 6,4 oranında artmıştır.

Hükümetimiz bütçe istikrarına sıkı sıkıya sarılırken, TCMB para politikasının başarısının temel ölçütü olan enflasyon oranı konusunda endişeli görünmektedir. Bunun ana nedeni, TCMB'nin Tüketici Fiyatları Endeksi'ndeki (TÜFE) değişime tamamen hakim olamamasıdır. Nitekim TÜFE 2013 Nisan ayında bir önceki aya göre % 0,42, bir önceki yılın Aralık ayına göre % 3,06, bir önceki yılın aynı ayına göre % 6,13 ve on iki aylık ortalamalara göre % 7,66 oranında artmıştır. Yıllık bazda en yüksek fiyat artışı % 16,25 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda görülmüş; bunu % 8,97 ile lokanta ve oteller, % 6,85 ile haberleşme ve % 6,83 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubu izlemiştir. Nisan 2013'te TÜFE'nin kapsadığı 437 maddenin 63'ünde ortalama fiyatlar aynı kalmış, 247 maddenin ortalama fiyatları yükselmiş, 127 maddenin ortalama fiyatları ise düşmüştür.

2013 Nisan ayında Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) ise bir önceki aya göre % 0,51, bir önceki yılın Aralık ayına göre % 0,01 düşerken, bir önceki yılın aynı ayına göre % 1,70 ve on iki aylık ortalamalara göre % 3,74 oranında yükselmiştir. Nisan ayında aylık bazda ÜFE tarım sektöründe % 2,23, sanayi sektöründe % 0,18 azalmıştır. Sanayi sektörünün üç alt sektöründe fiyatlar bir önceki aya göre madencilik ve taşocakçılığı sektöründe % 0,76 artarken, imalat sanayi sektöründe % 0,12, elektrik, gaz ve su sektöründe % 1,14 oranında azalmıştır. ÜFE'de kapsamında yer alan 788 maddenin 184'ünde ortalama fiyatlar aynı kalırken, 286 maddenin ortalama fiyatları yükselmiş, 318 maddenin ortalama fiyatları ise düşmüştür.

Nisan'da cari transferler % 19,5 artarak 11,7 milyar TL'ye yükseldi.

Bütçe, yılın ilk dört ayında mali istikrar görünümü verdi. Faiz dışı fazla 17,9 milyar TL'ye çıktı; faiz giderleri 18,2 milyar TL'ye indi.

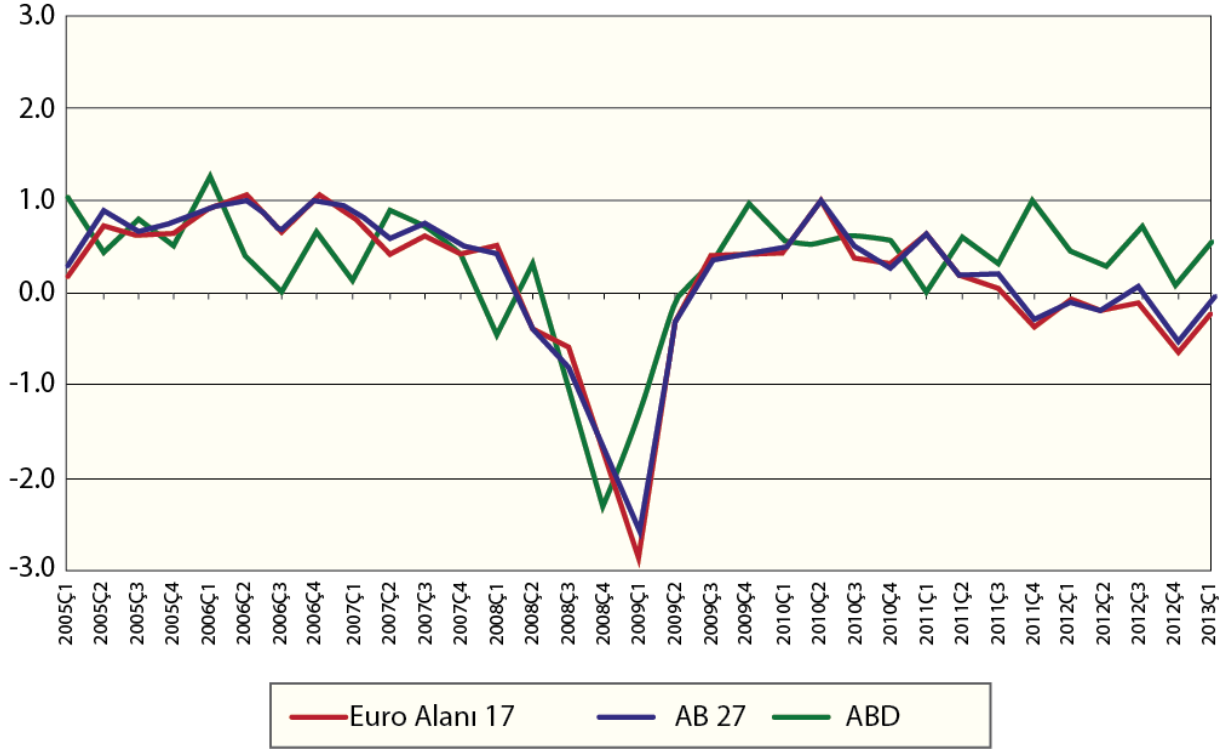
Nisan 2013'de yıllık bazda TÜFE %6,13; ÜFE % 1,70 arttı.

TCMB Mayıs ayında faiz oranlarını yeniden düşürmüştür. Buna rağmen Türkiye belli başlı ülkeler içerisinde en yüksek faiz oranına sahip altıncı ülke konumundadır. Bu durum bir taraftan yabancıların Türkiye'ye gelip, DİBS ve Hisse Senedi piyasalarına girip alıcı olmasını sağlamakta, yani kısa vadeli sermaye akımına neden olmakta; diğer taraftan da bankaların döviz cinsinden borçlanıp, TL cinsinden kredi vermesinin (plase etmesini) yolunu açmaktadır. Söz konusu bu yapılanma TCMB'yi iki yönden zora sokmaktadır; birincisi bu faiz oranlarına rağmen sermaye girişi devam etmekte ve ülkemizin döviz riskini yukarı çekmektedir; ikincisi ise bankaların kredi plasmanına getirilen % 15'lik sınırın aşılmasına neden olmaktadır ki, bu da hedef enflasyon oranına ulaşmayı engelleyen en önemli unsurlardan biridir. Ortaya çıkan bu ikilem çözülebildiğinde, TCMB'nin de reel sektörün de rahatlayacağı düşünülmektedir.

TCMB Mayıs'ta faiz oranlarını yeniden düşürdü. Buna rağmen Türkiye, faiz oranının yüksekliğinde dünyada 6'ncı sırada.

Grafik: AB27, Avro Alanı ve ABD'de Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre GSYH Büyüme Oranı (%)

Kaynak: Eurostat, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-15052013-AP/EN/2-15052013-AP-EN.PDF.